

Анатолій Гаврилович Хуткий

Анатолій Гаврилович Хуткий народився 7 листопада 1950 року в смт. Володимирець Рівненської області. У 1957 році пішов до першого класу місцевої десятирічки, яку закінчив у 1967 році. Того ж року вступив до Дубенського культосвітнього училища. Восени 1968 року призваний до лав Радянської Армії і до січня 1971 року проходив дійсну військову службу на Семипалатинському ядерному випробувальному полігоні (Нині Республіка Казахстан). Офіцер запасу. Після звільнення в запас деякий час працював у рідному селищі керівником духового оркестру районного будинку культури, мотористом розчинного вузла будівельної організації, комсомольським секретарем Володимирецького СПТУ-9. З 1975 по 1981 роки заочно навчався в Київському державному університеті ім.Т.Шевченка на факультеті журналістики. До виходу на заслужений відпочинок працював у районних ЗМІ, пройшов шлях від кореспондента до заступника редактора районної газети. Одружений. Дружина Надія Семенівна – також пенсіонерка, закохана в квіти і рукоділля. Мають двох доньок, яким дали вищу освіту, та п'ятеро онуків. Улюблені заняття Анатолія Гавриловича – духовна музика (26 років віддав грі на духових інструментах), щира українська пісня та риболовля. Будучи на пенсії, був обраний депутатом селищної ради, де очолює одну із постійних депутатських комісій. З листопада 2009 року очолював районну організацію Народного Руху України, був учасником історичного Майдану в Києві. В міру сил і можливостей займається організацією благодійництва, обравши для опіки лікувальні та дитячі дошкільні заклади райцентру. У 2010 році вийшли дві книги автора: «Жертовні телята або Два Чорнобилі одного життя» і «Що чую в імені твоїм: художньо-історична повість-гіпотеза».

Пропонуємо вашій увазі нові праці Хуткого Анатолія Гавриловича.

Неймовірно правдиві історії колгоспного шофера дядька Марка (село Половлі, Володимирецького району , Рівненської області) розказані ним у присутності очевидців. Світлій пам'яті мого доброго знайомого БАСЮКА Марка Макаровича присвячую.

На відміну від літературних капітана Врунгеля, барона Мюнхгаузена чи космічного мандрівника капітана Небрехи дядько Марко - фігура цілком реальна. Майже все своє життя відпрацював шофером у місцевому колгоспі, що носив тоді назву вождя світового

пролетаріату, мав урядові нагороди за добросовісну працю (ордени і медалі), користувався неабияким авторитетом. Поряд з цим, Марко Макарович мав славу невгамовного фантазера і оповідача, а його байки захоплювали увагу слухачів своєю начебто буденністю, відсутністю в них чогось на зразок польоту на ядрі. І хоч в рідному селі дядька Марка майже кожен знав ці історії, проте волів слухати їх із вуст самого автора. Мені теж не один раз доводилося опинятися в ролі слухача, більше того, декілька цих придибенцій дядька Марка опрацьовував для опублікування в районній газеті "Володимирецький вісник". Нема вже дядька Марка Басюка, відійшов на вічний спокій—хай буде йому Царство небесне. Але залишив він у моїй пам"яті гарний яскравий слід своєю самобутністю і великим оптимізмом. Я й сьогодні бачу його статечну фігуру в колі сільських механізаторів, чую неспішну мову, його обов"язкове посилення на очевидців неймовірних пригод: без підтримки свідків будь-яка із історій в його очах втрачала свою цінність і ставала звичайною побрехенькою. Принагідно сказати, що кожен із слухачів (будь-то голова колгоспу чи парторг, бригадир чи простий колгоспник) завжди готовий був засвідчити правдивість сказаного, навіть якщо згадувана подія відбувалася ще до його появи на світ.

Історії дитячо-юнацькі. Мисливські

Коза і лоза

РУШНИЦЯ в мого батька була - на все село, як він казав, а то й на кілька ближніх, на всю округу. Доглянута, вичищена й ретельно змащена вона так і притягувала до себе мій погляд. Дуже кортіло зняти її із стіни та й пройтися із задертим носом по селу на заздрість шмаркатим одноліткам. Але на це наважитися боявся, пам"ятаючи одним делікатним місцем першу й поки що останню спробу. Як найвищий прояв батькової доброти були для мене дні полювання, коли мені великодушно дозволялося нести рушницю до лісу, або ж додому. Це тепер я знаю, що то була звичайнісінька пукавка-одностволка, але тоді!... І кращого мисливця, як мій батько, годі було знайти. Цього не може заперечити жоден односелець: всі добре його знали. І на полювання він любив брати когось із сусідів, аби той міг посвідчити батьківські мисливські здобутки. Неподалік від нас мешкав немолодий вже літами Степан—чоловічок неоковирний такий, плюгавенький, завжди голодний та ще й накульгував неборака. Отож, якось батько й гукнув його скласти компанію на дику козу. Я, звичайно ж, за браком років годився лише в «зброєносці». Мало не цілісінький день ми вистежували здобич і батько таки вполював чималу козулю. Позаяк діло йшло вже до вечора, то й вирішено було не білувати її на місці, а всю тушу нести додому. Батько знайшов поблизу повалену берізку, відрубав від неї товсту гілку, аби та витримала потрібну вагу, і всіма мотузками, які в нас знайшлися, прив"язав до неї тіло вбитої кози.

Потім із Степаном підняли тяжку ношу на плечі і рушили в напрямку села. Та пройшли ми лише якийсь десяток метрів, як Степан із гучним зойком впав на землю, міцно обхопивши живіт руками. Ми кинулися до нього, розчепили йому руки і побачили жахливу картину: від важкої ноші в Степана ... розв'язався пуп. Через отвір, що утворився посеред живота, на світ божий поволеньки виповзали тоненькі, геть зовсім порожні кишки. Мені стало зле і я подався в кущі, а батько почав шукати якоїсь розради: не дати ж людині померти серед лісу! Помалу вправив бельбухи назад, а зав'язати кляту дірку нічим - всі мотузки на козу пішли. Але що то значить мужицька кебета! Уздрівши поруч кущик ситнику, він швидко відірвав стеблину і стягнув дірку. Трохи відлежавшись, Степан прийшов до тями і поволеньки підвівся. Але ж треба якось не тільки додому дійти, а ще й впольоване до села донести, не кидати ж здобич в лісі! Батько на мить задумався, вирізав довжелезну лозину, щось почаклував над нею і міцно підперезав сусіда. Всього цього вистачило, аби без нових пригод дістатися домівки. Вже в селі Степан кинув наш кортеж і навіть від своєї частки здобичі відмовився. Відтоді його було в ліс і бубликом не заманити. ...Вже в зрілому віці, спостерігаючи по телевізору за змаганнями із важкої атлетики, я звернув увагу, як штангісти затягують свій поперек широким ремнем. Теж, мабуть, за свої пупки бояться.

Качиний переліт

ДАВНО це було - ще як поблизу нашого села протікала річка (тепер на тому місці лише неширокий меліоративний канал). Так-от, на березі річки ріс величезний дуб, подібного якому і в лісі важко знайти. Під ним завжди водили свої ігри сільські хлопчачки, або ж мужики збиралися, щоб зметикувати «на трьох». Яюсь навесні я прибіг до дуба і побачив дивну картину: все плесо річки наподалік було вкрите качками. Схоже, повертали в рідні краї з вирію, втомилися і вибрали це гарне місце для відпочинку. Мене ніби жаром обдало: таку удачу доля посилає раз на віку! Це ж скільки дармового харчу приземлилося?! Дорога додому зайняла лише кілька хвилин, і ось я вже з батьківською рушницею тихеньки наближаюся до заповітного місця. Та ба! - на воді лише кілька пір'інок плаває. - Утекли, - розчаровано думаю. Та раптом над головою щось крякнуло. Підводжу очі догори - а дуб геть обліплений качками, навіть гілок не видно. Швидко наставляю рушницю на самісіньку середину дерева і натискую гачок. Не знаю, чим був оснащений набій, але після пострілу мало яка пташка спромоглася летіти - всі качки товстим килимом встелили землю під дубом: яка від шроту околіла, яка - з переляку. Вхопивши в руки по парі качиних тушок, я знову гайнув додому, аби взяти там кілька мішків для здобичі. Здається, й часу багато не потратив, але, повернувшись до дуба, застав там лише вже відомого вам сусіда - кульгавого Степана - з одним-єдиним диким селезнем в руці. - Запізнівся, голубе, - сказав він мені. - Тут за п'ять хвилин майже все село пройшло, розібрали дичину вмить. Відтоді я назавжди запам'ятав одну істину: до щастя ще й розуму треба. А якщо ви не вірите цій історії, то запитайте Степана, він не дасть збрехати.

Кожух

СІЛЬСЬКІ підлітки завжди мають багату фантазію, якщо мова йде про якісь ігри чи розваги. Тож і ми, як тільки з'являлася можливість, видумували для себе нове заняття, цікаву пригоду. Яюсь, згадавши батькову розповідь про вовче лігво, я вирішив із сусідським однолітком Павлом розшукати нору і спробувати видерти вовченят, якщо вони там будуть. Кампанія ризикована, але за успішного її проведення ми мали б добрий зиск: хутірські дядьки платили добрі гроші за вовчєня, яке мало «освіжити» кров їхніх мисливських і сторожових собак. Отож і вирушили ми на пару до найближчого лісу. Довго пробиралися хащами, навіть заблукали одного разу, але все ж знайшли заповітну

галявину. Спочатку полежали в кущах, спостерігаючи, чи нема «хазяйки» лігва, потім вирішили, кому із нас лізти в нору - це дісталось мені. Знявши фуфайку, я вужом прослизнув у досить-таки широкий лаз нори, а Павло лишився стерегти вхід до неї і при потребі відігнати вовчицю, якщо та надумає повернутися в цей момент додому.

Проліз я вже кілька метрів углуб нори і навіть почув попереду вовтузіння і скімлення вовчєнат, коли щось іззаду притислося до моїх ніг. Яюсь спромігся вигнутися у вузькому лазі, рукою лапнув позад себе -- якась шерсть. -- Куди ти мені кожуха пхаєш? Тут і так нема чим дихати, — заволав я, думаючи, що це напарник вирішив «утеплити» мій тил. Я не знав, що пере-ляканий Павло в цей момент сидів уже на дереві, а вовчиця задки сунулася в нору. Втім, як виявилось згодом, зачувши мій голос, сіроманка кулею вилетіла назовні і мертвою впала за метр від входу до своєї домівки: серце не витримало переляку. Непогано ми тоді заробили із Павлом, гарно заплатили нам хуторяни за трьох вовчєнат, та й шкура їх мами коштувала солідну суму. Та найбільше я "заробив" від батька за самовільний вовчий промисел - кілька днів міг сідати тільки на м'яке, а в кухні їв біля столу стоячи.

Заячий жир

Батькова рушниця була предметом мого постійного дитячого марєння. Де б я не був, чим би не був зайнятий, а ота металева трубка з дерев'яним прикладом не сходила з думки. Тож, коли подорослішав і став працювати, першим ділом і на першу зарплату купив собі омріяну рушницю: тепер я вже повноправний член сільської мисливської громади, а не батьків зброєносець. До нас в село на мисливський сезон приїздило немало колишніх односельців, позаяк довколишня округа завжди славилася достатком дичини. Народ збирався в основному грошовитий, міг дозволити собі і ліцензію придбати на відстріл вєпра чи дикої кози, а то й лося. Як правило, до гурту охоче приймалися й місцеві полювальники - і на номери їх ставили, і в загінку пускали. Яюсь раз на відкриття сезону полювання на хутового звіра придбали дозвіл на відстріл козулі. За традицією визначилися з гуртом, щоб здобутої дичини не кришити на півтора десятка людей, та й вирушили в напрямку Бишляка. До шістки мисливців потрапив і я, оскільки добре знав тамтешні місця. То був не наш день. Не один десяток кілометрів здолали болотами і важкопрохідними хащами, а звір наче вимєр, ніби здалеку чув наш дух і встигав сховатися. Коли вже зовсім відчаялися щось вполювати, прийшло, як кажуть, свято і нашу вулицю - собаки вигнали на нас дикого козла. Поки всі інші похапцем розчохлавали своїх рушниць, я вже встиг зробити прицільний і роковий для звіра постріл. Може не треба було вбивати козла, хай би ще бідолаха пожив і тіла нагуляв. А то почали ми його білувати, а на ньому тільки шкура та роги з копитами. Ще, правда, хвостик маленький. Щодо м'яса, то його й ділити не довелося - все в один маленький казаночок влізло, навіть додому

нічого на показ взяти. Швиденько організували багаття, скип'ятили в казанку води, кинули туди свою здобич, заправили все це крупами та зеллом з городу. За якийсь час густий запах варива сповістив про його готовність. Сіли тісенько докруг казанка, дружно опустили в нього ложки та й в момент побачили дно закопченої посудини. Довелося вже після першої чарки "перепрошувати" взятє з дому сало, аби втамувати голод. Вже поблизу села змовилися наступного ранку піти на зайців, може з ними удача буде більш реальною. Дякувати долі вгадали. Щоправда, зайця підстрелили тільки одного. Але якого! Вдвох несли його до підводи, якою цього разу добиралися на полювання (напередодні добряче "вбили" ноги). Освіжовану шкуру подарували найстаршому, котрий мав свій шикарний будинок десь під столицею і мріяв прикрасити просторий зал шкурою дикого звіра, як це зазвичай роблять з ведмежими, лосиними чи вепрячими. М'ясо розділили по шести заплічних мішках і рюкзакх. Додому вирушали пішки обіч воза, який був вщерть завантажений нашою здобиччю. Вже вдома стопили весь заячий жир, якого виявилось не багато-не мало - цілих два пуди. В мене й досі зберігається великий баняк, в якому я тримав свою частку натопленого лою.

Історії вже дорослі. Шоферські

Щука і карась

ВИ не подумайте, шановні, що це я вибирав у житті ситуації, які згодом перетворювалися в чергову історію, — вони самі переслідували мене, ніби їм когось іншого не траплялося. Але я настільки звик до цих оказій, що сприймав їх, як обов'язкову приправу до мого життя. Траплялося, що найчистіша правда (присягаю кермом свого "газончика") ставилася мені в карб, як нагла брехня. За це я міг кривднику й по мармизі прокатати. ...На ту пору я вже шоферував у нашому колгоспі імені Леніна, центральна садиба якого розташовувалася в райцентрі - за десяток кілометрів від мого рідного села Половлі. Шофер, як відомо, собі роботи не вибирає - виконує, яку накажуть. Так-от, відправили мене з напарником Григорієм возити металобрухт на залізничну станцію Сарни - десь так кілометрів більше півсотні в один кінець, та ще й при поганій дорозі. Поки завантажились, заїхали, розвантажились - вже й обідати пора. Заходимо в їдальню, замовляємо комплексний обід і приступаємо до прийому їжі. Коли це чую — за сусіднім столиком двоє чоловіків щось про рибалку толкують: мовляв, піймав один цими днями в річці Горинь щуку кілограмів на сім з половиною, Коли вони змовкли і захопилися своїм пивом, я голосно (аби й сусіди почули) повідомив: -- А знаєш, Гришо, коли в нашому селі була річка, то в ній старий Матвій піймав карася вагою 86 кілограмів! Реакція сусідів була миттєвою: вони кинули своє пиво і, видно ображені моїм нечуваним зухвальством, посунули на нас, ніби чорна грозова хмара, Та їх запалу вистачило дійти тільки до нашого столика. Забачивши півторацентнерну статуру мого напарника та ще й замотаний в газету монтажний ломик, з яким той розлучався, хіба копи спати лягав, хлопці миттєво заспокоїлися і швидко полишили заклад - навіть пива не допили. Цей епізод навчив мене не тільки притримувати свій язик, айв подібних випадках мати при собі щось заспокійливе —металево й важкеньке.

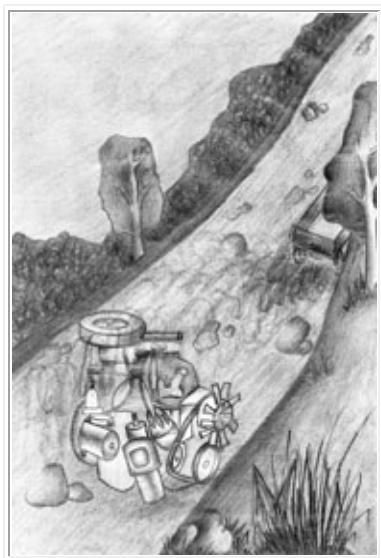
Той самий карась

ЗРЕШТОЮ, повертаючись із Сарн додому, я зумів переконати напарника Гриця, котрий теж був засумнівався у вазі пійманого карася, що я не збрехав ні на грам. ...Власне кажучи, історія з карасем-велетнем сталася в селі ще в ту пору, коли я тільки спинався на ноги, отож активної участі в тих подіях не брав, а пізніше користувався спогадами односельців. Отож, не буду видумувати, яким способом і на яку снасть виудив старий Матвій цього річкового патріарха: факт, що це дійсно відбулося! Очевидці цього

унікального улову згодом переказували сусідам, скільки мотузок потрібно було зібрати, аби обмотати слизьку рибину і перетягти волоком через городи. Бо де вже нести на руках мокру, вкриту слизом рибу, яка до того ж ще й добряче пручається! Розповідають, що карасятини вистачило для смаженини всьому селу, на весілля Матвійової внучки, а з голови ще й зварили юшку, якою на обжинках частували всіх механізаторів та скиртувальників. Викинуті карасячі ребра (величиною з телячі) ще тиждень поза селом тягали сільські собаки. Багато часу пройшло відтоді, вже майже забулася між людьми ця історія, коли якось в одній із хат я побачив прибиту до стіни досить інтересну штуку, що нагадувала собою велику перламутрову тарілку для холодцю. Лише помацавши її рукою, я зрозумів, що це... луска. Так-так, луска з тієї самої Матвієвої рибини! Тоді ж згадав, що вік риби можна визначити по річних кільцях на лусці, як вік дерева - по кільцях на зрізі стовбура. Після нескладного підрахунку виявилось, що річковий гігант прожив до своєї кончини 117 літ! Не вірите? А ви зазирніть коли-небудь до хати Матвійових нащадків, переконайтеся в правдивості моїх слів!

Дорога згуба

У ЗВ"ЯЗКУ з тим, що мешкав я (про це я згадував раніше) в бригадному селі, за десяток кілометрів від центральної садиби, а завершував роботу пізно та й автобусного сполучення тоді між райцентром і рідними Половлями не існувало, то колгоспне керівництво дозволило мені ставити на ніч машину в обійсті. Все одно, авто ремонтував я сам, а бензин у ті часи копійки коштував - колгосп в накладі не залишався. ... Тієї ночі ніщо не віщувало чогось незвичайного: поїздка, як поїздка, хіба що тільки до ночі затяглася, та й морозець із сутінками почав прихоплювати. Іду шосейкою, у світлі фар іній поблискує, інколи переляканий (розвелось ж вас, страхопуди, багатенько) заєць вистрибне на світло. Все, майже, як завжди. Та, виявилось, лихо мене підстерігало вже за Зеленицею (сусіднє з нами село, однієї сільради), коли, замислившись на мить, забув про чималу виямку, в якій тепер добряче струснуло. Прибився я додому, розвернувся на подвір'ї та й дай, думаю, воду зілля, щоб радіатора не розморозити. Піднімаю кришку капота, а там ... мамо рідна!., мотором вже навіть не пахне. Де, мислю сам собі, міг згубити? Не інакше, як під Зеленицею, у тій триклятій ямці. Зиркнув я на село - темінь кругом, усі вже сплять. Тільки в моїй домівці світиться віконце, бо дружина ще чекає із давно захололою вечерею. Та яка вже тут може бути вечеря?! Кличу дружину на поміч, кидаю в кузов кілька міцних дощок, штовхаємо машину з горбочка і вскакую в кабінку. Слава Богу, що додумався поставити авто передом до воріт, а то б з буксира ніяк не завів би. На моє щастя, згуба лежала саме там, де я й сподівався її знайти.

Добре, що дорога до нас глуха, вночі майже ніхто не їздить, то й мотор виявився не чепаним мародерами. Яюсь вкотили удвох з дружиною ту чималу залізяку-агрегат по дошках в кузов і повернулися додому. Вже вранці гукнув місцеву чоловічу братію, хутенько поставили мотор на місце і вже до початку робочого дня, як нічого й не трапилося, сидів у кабінеті механіка за черговим нарядом. Довго я нікому з конторських не розповідав про пережиту притичину, але хіба шило в мішку сховаєш? Та ще коли півсела в курсі! Але яюсь швидко все це забулося, от тільки дружина, якщо їде поруч, після кожної вибоїни обов'язково штовхне під бік: - Вийди, подивися, чи нічого не згубив!

Смерч пожартував

МОЖУ присягнути, що ніколи не шукав якихось придибенцій, а завжди вони мене самого находили. Як, скажімо, отой унікальний випадок із моєї шоферської практики, що його я й досі не можу пояснити. ... Того літа спека стояла несамовита. Скошена на сіно трава буквально на очах набирала потрібних для зберігання кондицій - встигай лишень косити, ворухити, згрібати й возити до господи. За три тижні - жодної краплини дощу. Добряче нагарувавшись на сіножаті, останній стіжок привезеного додому сіна вже не вивантажував на вишки, а залишив у кузові до ранку: ніде воно не дінеться, погода наступного дня обіцяла бути такою ж сонячною. Із спокійним серцем і чистою совістю відправився спати, аби вранці із свіжими силами завершити усі сінозаготівельні справи. Навіть подумати не міг, який сюрприз чекає на мене вже після коротенької літньої ночі. Рано-вранці, поки ще сонце ліниво розганяло нічну темінь і не встигло накалити довколишній простір, визирнув на подвір'я і остовпів: посеред двору замість завантаженої сіном машини стояла ... гола рама на колесах, щоправда, з мотором, а всеньке подвір'я наче корова язиком підмела - навіть тобі сліду людського. Ні кабіни, ні кузова ніде й близько не видно. Невже, думаю, сільські парубки повеселилися! Але ж ні, подібні ігрища влаштовуються зазвичай на щедруху: тоді можуть і двері в хату зав'язати, і димаря склом затулити, і ворота на стріху підняти, і безліч всякої-всячини натворити. Та щоб серед літа машину розібрати та ще й двір підмести?! Ні, ось на таке вони не здатні!.. Довго, мабуть, я гадав би, хто тут розважався, якби не примітив статечного дідка Семена, котрий прошкував від свого кутка в напрямку моєї домівки. Хитро посміхаючись, старий привітався і промовив до мене: - І чого це ти. Марку, свою машину з сіном на моєму городі сховав? Може, воно яєсь крадене? Чесно сказати, я геть отетерів: це ж треба - більше десятка хат між нашими обійстями, а якась нечисть зуміла перенести вантажівку повітрям на околицю. Лише по тому я звернув увагу на одну обставину, якої досі не зауважував - прямо через мій двір, точнісінько через залишки машини тягнувся ідеально виметений слід, який вів до сусідського садка і кудись далі. Кинулося у вічі те, що в зоні цього сліду на деревах не лишилося не те, що фруктів, а навіть зеленого листу. І вже тоді я згадав, як крізь сон чув могутній свист: то, виявляється, вночі смерч селом прокотився. Добре, що хоч хати минув, а то довелось б декому по сусідах та родичах розселятися. Щодо збитків, то найбільше постраждав все-таки я: прийшлося розвантажувати сіно, аби поставити кабінку і кузов на місце, знову вантажити його і перевозити до хати. Довелось хлопцям і могорич ставити за допомогу. Зате село ще довго переповідало оцю пригоду, котра, як вже й повелось, сама мене знайшла, бо такого смерча ні до того, ні після ніхто й не знав. Не вірите тому, що сталося? Та вам у селі це розповідь навіть маля, що вже навчилося говорити!

Оце запася!

ЧАС був досить пізній, світло від фар вихоплювало з-під придорожніх кущів гарно в'їжджену ґрунтівку, спокійне сопіння колеги-тракториста Василя, рівномірне гудіння автомобільного мотора - як мамина пісня над колискою мого дитинства. Навіть несила

боротися із спокусою сну, хоч сірники між повіками повставляй. І може я й заснув би за кермом, якби не раптова поява в колії ... автомобільного колеса, що котилося в попутньому напрямку.

-І який це бовдур, - думаю собі - викочує з куців колеса? Та ще й таких розмірів, як в мого "газончика". Загальмував, вийшов з кабіни й гукнув у темінь заростей. Ані гу-гу! Гукнув удруге - теж безрезультатно! Що ж робити, не залишати добро в лісі, бо ще хтось украде. Перевалюю з Василем знахідку через задній борт -- і вперед додому! Буквально через сотню метрів машину знову обганяє точно таке ж колесо. Сон вже зовсім вивітрився з моєї голови, поступившись місцем надокучливій думці: -- Хто ж це вирішив пожартувати зі мною? Якщо завгар, то міг би видати мені ці два колеса прямо в автопарку. А якщо це так бавиться якась невідома мені лісова нечисть, що хоче виміняти мою душу за пару коліс? Страшно стало виходити із затишної кабіни, але й жаба душить - шкода ж знахідки. Все-таки господарське начало взяло гору над переляком і ось вже друге колесо покоїться в кузові поряд з першим. Додому дістався вже без пригод, спокійно проспав до ранку. І коли вже збирався раненько вирулювати на вулицю, аби їхати до райцентру на роботу, побачив таке, що волосся дибки стало: в моїй вантажівці немає ... обох передніх коліс! Вилажу на кузов - лежать обидва, мов лялечки, ще й мої персональні мітки на них, як паспорти. Оце тобі й лісова нечисть, оце тобі нічні знахідки! То ще добре, що не дізнався я про це вночі, відразу ж на місці, а то б додому пішки добиралися з попутником.

Кущ із поворотом

Ліс в наших краях - що батько рідний. Здається, забери його від поліщуків, - і дня не проживуть. Споконвіку він служить тутешнім людям і матеріалом для житла, і джерелом тепла, і годувальником, і рятівником від зимових вітрів-заметілей. Тож не дивно, що однією з найпотрібніших і найважливіших господарських справ є заготівля дров. Хтось вирушає до лісу з візком чи санчатами, хтось впрягає у віз чи сани конячину, а ж міг привезти дров машиною, яка щодня ночувала в моєму дворі. Отож, якось суботнього ранку разом із двоюрідним братом та його сином відправилися автомашиною в бік Воронок, аби привезти звідтам виписані в лісництві складометри палива. Це тільки сказати легко - привезти. Насправді ж ця робота забирає вельми багато часу і сил: і доріг нормальних у лісі нема, і не до кожного заготовленого складометра під'їдеш, а то ще й лісника півдня шукати доводиться. Десь до обіду навантажили-таки шість метрів дров для брата і повезли до села. Вивантажити дрова - справа не хитра і вже через півгодини-годину ми вантажили мої дрова. Добре вхекалися, бо кавалки сосни і берези траплялися дуже грубими, доводилося відразу втрюх хапатися за кожен, аби вкинути в кузов. Нарешті впоралися, застелили газетиною широкого пенька, швиденько розклали харчі і "замогоричили" зроблену справу. До вечора було ще далеченько, отож верталися без поспіху: головне, що дрова вже в кузові, а техніка витримає. Поволеньки кручу кермо, вибираючи, де краще проїхати між дерев і кущів, доки не потрапляю на якусь тракторну

колію. Вже незабаром виводить вона нас на лісову дорогу, яка згодом понад меліоративною системою через колгоспні поля виходить аж до села. Без жодних проблем дісталися мого подвір'я, розвантажилися, ще трохи посиділи за столом, та й хлопці пішли по домівках. Я ж вирішив змести кору і тирсу з кузова, отож зайнявся прибиранням машини. Обійшов її довкруг і ледве не вибатькувався: замість сигналу лівого повороту з-під кузова лише голі дроти стирчать. Не така вже велика й втрата, але без неї в поїздку не вирушиш - міліціанти з ДАІ неполадки не пробачать. Робити нічого - сідаю на ровера і швиденько до гаю. Свою згубу побачив ще здалеку. Та й як було не побачити, коли мій обірваний сигнал висів на гілляці величезного куща, повз який ми везли дрова, і весело підморгував своєю червоною лампочкою.

Можу запрягтися, що так все й було!

Історія заключна. Світська. Розказана про дядька Марка очевидцем.

Викрутився!

БУЛО це в ті часи, коли колективні господарства (колгоспи) ще трохи процвітали, а керівництво їх мало змогу влаштовувати колективні корпоративки (читай - гулянки) з приводу різноманітних партійно-державних свят. Було в цьому переліку гуртових торжеств і відзначення Нового року. Як вже повелося, місцем проведення Старого року і зустрічі Нового ставав зал у сільському будинку культури, куди запрошувалася вся сільська еліта. Одним із найбільш почесних гостей в цьому товаристві був і колгоспний передовик, орденосець, чудовий оповідач і просто щирий і чуйний товариш - дядько Марко. Поруч із ним — привітна і якомсь по-дитячому довірлива дружина Паша Йосипівна. Гулянка тривала вже довгенько, Старий рік давно пішов за поріг та й Новий вже встиг побувати за столом, перекинути хмільну чарку. Товариство, трохи переобтяжене випитим і закушеним, гуртувалося довкіл танцюючих пар і вело неспішні балачки про се, про те і про все інше. До гурту, в якому спілкувалися про щось голова колгоспу, парторг та механік підійшла дружина дядька Марка - Паша Йосипівна, яка нещодавно оформилася на заслужений відпочинок. Знаючи про цю обставину, трійка співрозмовників хитро переморгнулася і повела мову про якісь нібито зміни в пенсійному законодавстві, до доповнення до пільг. Останнє вельми зацікавило жіночку, тож вона підступилася ближче до бесідуєчих, котрі зробили вигляд, наче не помічають сусідки. - От уже добре буде пенсіонерам, - повідав парторг. - Відтепер їм дозволятиметься переходити вулицю в будь-якому місці, навіть на червоне світло. А ще - купатися в

небезпечних місцях, запливати за сигнальні буйки. - А ще кажуть, ніби їм дозволено віднині працювати на будівництві без захисних касок і їздити на мотоциклах без шоломів і обмеження швидкості, - підтримав колегу голова колгоспу.—Уявіть собі, вони навіть можуть собі дозволили спати на залізничних рейках і ніхто їх за це не каратиме! — Ага, мені дядько Марко теж про це розказував, - вніс і свою лепту в розіграш механік. Паша Йосипівна не дуже повірила сказаному, але ж такі солідні люди і так переконливо говорять — може це дійсно так? Відшукала очима свого чоловіка та й хутенько до нього: - Марку, це правда все те, про що ти мужикам розказував? Про нові закони пенсійні, про якісь додаткові пільги для них. Де ти про таке читав? Дядько Марко, який в цей момент обмірковував якусь цікаву новинку з технічного журналу, отриманого напередодні, і, як звичайно, прочитаного ним від першої до останньої літери, навіть не почув, про що запитує дружина. Лише після повторного запитання він вловив "Де ти про таке читав?", на що швидко відповів, аби не відволіктися від своєї думки: "А в журналі "За рульом!"

Якщо ви мені не повірите, то запитайте очевидців - колишнього парторга Мефодія Волчецького та голову правління Сергія Купрія. Вони не дадуть збрехати!

Післямова

ХОРОША була пара - дядько Марко і тітка Паша БАСЮКИ - добра, щира, порядна і шанована в селі, А ще - з хорошими сімейними традиціями. Він - простий колгоспний шофер і вона - скромна сільська бібліотекарка на совість прожили своє життя, виховали своїх дітей і допомагали виховувати онучат так, як виховувалися самі - в дусі поваги до старших, чесними й правдивими, людяними і доброзичливими, готовими прийти на допомогу ближньому. Тож хай їх смиренні душі упокояться в Царстві Небесному, а ця книжечка хай буде земним пам'ятником цим прекрасним людям.

Малюнки – Сиротюк Ніни Олександрівни